

Sterowanie zbiorami szparaga

Różne osłony i ogrzewanie gleby, metoda pędów matecznych oraz przemiennie (co drugi rok), na oddzielnych częściach pola skracanie lub wydłużanie zbiorów. Sprawdźmy, które metody możemy zastosować u siebie?

Anna Zaworska, Mikołaj Knaflewski, UP w Poznaniu

Fot. Knaflewski, Wójcik

Fizjologiczną podstawą plonowania szparagów jest zależność pomiędzy plonem wypustek szparaga a ilością cukrów zgromadzonych w karpie w poprzednim roku – zaczął wystąpienie podczas XXI Konferencji Szparagowej prof. Włodzimierz Krześciński z Katedry Warzywnictwa UP w Poznaniu.

FIZJOLOGICZNE ASPEKTY PLONOWANIA

Cukry są produkowane przez pędy asymilacyjne latem. Podstawą dobrego plonowania są zdrowe i silne pędy, a także odpowiednio długi okres asymilacji i sprzyjające warunki uprawowe. Około połowa wyprodukowanych cukrów jest gromadzonych w karpie, natomiast pozostała część zużywana jest na wzrost nowych korzeni i pędów, a także na oddychanie rośliny. Część zgromadzonych cukrów może zostać wykorzystana do oddychania w okresie spoczynku rośliny, dlatego ciepłe zimy nie sprzyjają dobremu plonowaniu. Pozostałe cukry służą do produkcji nowych pędów wiosną, które zbieramy jako plon.

Prelegent stwierdził, że do stabilizacji plonów decydujący jest wybór prawidłowego terminu kończenia zbiorów. Optymalny przypada po około 50 dniach trwania zbiorów, lub gdy suma temperatury powietrza w okresie zbiorów osiągnie 750°C. Cenną wskazówką jest też obserwacja grubości wyrastających wypustek – zbyt cienkie powinny decydować o zakończeniu zbiorów. Zatem jeżeli zbiory rozpoczynają się wcześniej, ze względu na ciepły marzec i kwiecień lub ze wzglę-

Uprawa szparaga na podwyższonych zagonach w tunelu foliowym.

du na przykrywanie wałów folią albo uprawę pod osłonami, wcześniej należy je zakończyć.

OSŁONY I OGRZEWANIE GLEBY

Wykładowca omówił możliwości przyspieszania zbiorów poprzez uprawę w szklarniach i tunelach foliowych z podgrzewanymi zagonami. Taka uprawa, z dodatkowym zamontowaniem rur grzewczych w glebie pod roślinami, daje możliwości najwcześniejszych zbiorów. Rośliny mogą być uprawiane w 2 rzędach na podwyższonych zagonach o szerokości 1 m, co ułatwia zbiór. Bardzo ważne jest dodanie do podłoża na przykład torfu włóknistego lub kory drzew iglastych, aby korzenie miały dobry dostęp po-

wietrza oraz umieszczenie z boku rzędów linii kroplujących zapewniających nawadnianie.

Zdaniem profesora Krześcińskiego dobre efekty przyspieszenia lub wydłużenia zbiorów można uzyskać, stosując uprawę pod osłonami w kontenerach i ich rotację. Po zbiorach na czas asymilacji można wystawiać kontenery na zewnątrz. Z kolei kontenery, z których zbiory zakończono wcześniej i pędy asymilacyjne już wyrosły i produkowały materiały zapasowe, można umieścić pod osłonami. Stopniowe ograniczenie podlewania powoduje zasychanie pędów i przetransportowanie cukrów do karp. Ponowne dostarczenie roślinom wody pobudza wzrost młodych pędów i umożliwia zbiór wypustek.

Przykrywanie wałów czarno-białą folią. W rękawie znajduje się ziemia zapobiegająca zwiewaniu folii.

Podgrzewanie gleby jest możliwe także w polu przy zastosowaniu rur grzewczych, które powinny być ułożone pod karpami w czasie sadzenia. Temperatura wody w rurach nie powinna przekraczać 30°C. Do przyspieszenia zbiorów konieczny jest też wybór wczesnej odmiany.

Najczęściej stosowanym sposobem przyspieszania zbiorów w polu w produkcji bielonych wypustek jest przykrywanie wałów czarno-białą folią. Można w ten sposób uzyskać zbiory wcześniejsze o 7–10 dni. Dodatkowo można zastosować niskie tuneleki foliowe (z folii przezroczystej) nad wałami okrytymi folią. W przypadku uprawy na zielone wypustki nad zagonami ustawia się tuneleki z folii przezroczystej, aby zapewnić roślinom dostęp światła.

METODA PĘDÓW MATECZNYCH

Do wydłużenia zbiorów w krajach o cieplejszym klimacie stosowana jest metoda pędów matecznych. Polega ona

na pierwszych krótkich zbiorach, trwających 2–3 tygodnie. Następnie na każdej roślinie pozostawia się kilka silnych wypustek, z których wyrastają pędy asymilacyjne, nazywane matecznymi i prowadzi się zbiory następnych wypustek. Bardzo ważna jednak jest uwaga prelegenta, że pędy te trzeba ogłowić, aby nowe wypustki zaczęły wyrastać.

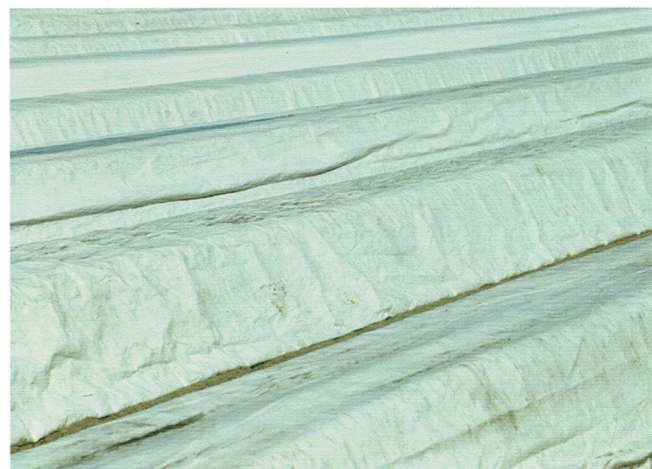
Aby wydłużyć zbiory bez narażenia roślin na zbytne wyczerpanie, wskazane jest stosowanie przemiennie, na oddzielnych częściach pola, zbiorów w jednym roku skróconych do 10 czerwca, a w kolejnym roku wydłużonych do 30 czerwca. Metoda ta pozwala na wydłużenie okresu asymilacji co drugi rok, tak aby nie spowodować spadku jakości i grubości wypustek. Wyrastanie zbyt cienkich wypustek jest sygnałem do zakończenia zbiorów.

Zastosowanie kilku metod sterowania zbiorami na różnych częściach pola umożliwi rozciągnięcie okresu zbiorów. Należy jednak pamiętać, aby okres asymilacji był odpowiednio dłu-

gi, dzięki czemu możliwe jest wyprodukowanie i zgromadzenie przez rośliny wystarczającej ilości materiałów zapasowych.

GRUBOŚĆ MOŻNA KONTROLOWAĆ

Ważną cechą jakościową wypustek szparaga, mającą duże przełożenie na uzyskiwane dochody, jest ich średnica. Pewne możliwości kontrolowania średnicy wypustek daje odpowiednia gęstość sadzenia. Ma to szczególne znaczenie u odmian o bardzo grubych wypustkach. W takim przypadku zagęszczenie roślin w rzędzie spowoduje pożądany efekt w postaci wyrastania cieńszych wypustek. Jest to spowodowane mniejszą ilością cukrów, które pędy asymilacyjne mogą wyprodukować i zgromadzić w karpach, bowiem w dużym zagęszczeniu mają ograniczony dostęp światła. Konsekwencją tego jest wytworzenie cieńszych pędów, a w efekcie zmniejszenie średnicy wypustek w kolejnym sezonie. ■

Dodatkowe przyspieszenie gwarantuje ustawienie niskich tuneleków foliowych nad zagonami przykrytymi czarno-białą folią.

Część plantacji można przykryć folią – częścią białą na zewnątrz. Uzyskuje się inny termin plonowania szparagów.